

Til

Forsvarsdepartementet

Dato: 5.januar 2012

Uttalelse ifm høringsutkast FMR

1 Bakgrunn

Organisasjonsforum (Orgforum) er en gruppe sammensatt av arbeidstakerorganisasjonene ved CRC Sørreisa. Orgforum ønsker å uttale seg ifm høringsutkast til FMR.

Ved oppstart av FMR-arbeidet oppfordret Forsvarssjef (FSJ) avdelingene om å komme med innspill. CRC Sørreisa la ned et betydelig arbeid som resulterte i en studie – *Ministudie ARS Norge – Sørreisa*^A. Ministudien ble fram sendt i linjen (i DOCULIVE^B), samt personlig overlevert til både Forsvarsminister, FSJ og General inspektøren i Luftforsvaret (GIL).

Orgforum er både forundret og overrasket over det som oppleves som manglende vilje til realitetsbehandling av Sørreisa som fremtidig ARS.

2 Drøfting

2.1.1 GILs uttalelse om CRC Sørreisa

I EBA plan for Generalinspektøren for Luftforsvaret Virksomhetsåret 2012 står det følgende:

” All operativ infrastruktur på CRC Sørreisa er av meget ny dato. Stridsanlegget er desidert ett av NATOs mest moderne stridsanlegg, og den tekniske levealderen strekker seg langt inn i fremtiden”.

Å legge ned dette anlegget vil skape sterke reaksjoner og rokke ved troverdigheten til Forsvaret.

Orgforum er av den klare formening at FSJ gjennom sitt råd fører Storting og regjering bak lyset. Denne sterke påstanden henger sammen med at en videreføring ARS Sørreisa ikke er utredet som et selvstendig alternativ. For oss kan det synes som konklusjon i FMR om nedleggelse av ARS Sørreisa og flytting til FOH var besluttet før utredningen startet.

2.1.2 Generelt

Ministudien beskriver en detaljert og god plan for å etablere ARS Norge i Sørreisa. I denne anbefales det å samlokalisere ARS, Programmeringssenter (PS) og Luftforsvarets Kontroll og Varslingsskole (LKVS) i eksisterende bygningsmasse. Plassbehovet er identifisert og nødvendig IKT infrastruktur er tilgjengelig, noe som medfører kun ubetydelige investeringskostnader. Det finnes også et potensial for ytterligere kapasitetsutvidelse, som for eksempel etablering av NAOC nivå ved ARS Sørreisa.

I FSJ sitt råd om flytting til Reitan er det meget høy grad av usikkerhet og risiko. Her er det mange forhold som Orgforum stiller spørsmålstegn ved, som for eksempel: Kostnader knyttet til både EBA og IKT investering, manglende beskrivelse av arealdisponering, plan for gjennomføring, personell- og flyttekostnader, samt avhendingskostnader av anlegget i Sørreisa.

Postadresse Akershus Festning 0015 OSLO NORGE	Besøksadresse Akershus Festning 0015 OSLO NORGE	Sivil telefon/telefaks / Militær telefon/telefaks 99/0500 3699	Epost/ Internett forsvaret@mil.no www.mil.no Organisasjonsnummer NO 986 105 174 MVA	Vedlegg 1
---	---	---	---	---------------------

Det må videre anmerkes at en stor del av eksisterende IKT infrastruktur må videreføres i Sørreisa med den konsekvens at basen ikke kan avhendes i sin helhet.

2.1.3 Økonomiske forhold

FMR har beregnet at man på mindre enn 10 år vil ha spart inn de investeringer som må til for å etablere ARS ved FOH. Besparelsen er knyttet til den foreslåtte avhendingen av CRC Mågerø og Sørreisa i form av reduserte ÅV og innsparte EBA leieutgifter.

I vår streben etter å få innsyn i de økonomiske beregninger som er gjort, kan det bemerkes at dette har vært meget vanskelig å få klarhet i. Når man i tillegg vet at valget ved å etablere ARS på FOH ikke vurderes opp mot Sørreisa alternativet blir de faktiske realiteter vanskelig å holde opp mot hverandre.

I det etterfølgende forsøker Orgforum sette Sørreisa alternativet opp mot den anbefalte løsningen i FMR.

2.1.3.1 Årsverksberegningene

I de tall man har fått kjennskap til, opererer man med en differanse mellom ARS på FOH og Sørreisa på hele 34 ÅV. I sum utgjør dette en årlig kostnad i på anslagsvis 30 millioner kroner i disfavør Sørreisa alternativet. Den aktuelle differanse stemmer ikke og Orgforum har kommet til at de påståtte synergier ikke er i nærheten av dette tallet. I realiteten vil sparte ÅV være anslagsvis 15 ÅV fordelt på operative, basestøtte og FLO forsyning.

Om man velger å betrakte de tall som Orgforum mener er reelle vil årlig besparelse på ÅV måtte reduseres fra 30 millioner til 13 millioner.

2.1.3.2 Årlig EBA kostnad

I FMR sitt bakgrunnsmateriale opereres det med en årlig besparelse på 5 mill kroner ved å legge ned Sørreisa. Reelle EBA driftsutgifter for CRC Sørreisa er i dag 5,1 mill, (eksklusiv Toppen som videreføres).

FMR synes å ha utelatt det faktum at man må øke arealet på FOH med påfølgende betydelig økt husleie. Bygging av 4000kvm oppgradering av eksisterende bygningsmasse 2400kvm. De besparelsene man har anslått i FMR vil snarere bli ubetydelige.

2.1.3.3 Personellkostnader

Det å flytte mer enn 100 mennesker fra Sørreisa til Bodø regionen vil utvilsomt være kostbart. Det negative resultatet kommer både i form av flere ti talls nye pendlere og faktiske kostnader knyttet til det å flytte familier. Når man vet at en pendler koster over 100 000 pr år og en flytting ligger på om lag det dobbelte er det åpenbart at dette vil utgjøre store engangsbetrag og tilhørende årlige kostnader.

Orgforum anslår beskjedent at engangskostnadene med flytting av personell vil komme opp i 10 millioner (50 ansatte x 200 000 kr) at årlige pendlerutgifter vil utgjøre 3 millioner pr år (30 pendlere x 100 000 kr).

Til denne saken må det også nevnes at det til CRC Sørreisa i dag er kun 3 pendlere og at to av disse pendler innad i Troms og en til Haugesund. Pendlertallene til FOH er for Orgforum ukjent, men man vet at dette tallet er betydelig.

2.1.3.4 Avhendings- og ombyggingskostnader

Dersom ARS ved FOH skal etableres må deler av anlegget i Sørreisa videreføres og det medfører at det må gjøres betydelige EBA-tilpasninger. Blant annet må aggregat flyttes for å sikre nødstrøm på den gjenværende installasjon. Denne ombyggingen er anslått til å koste 15 millioner.

Den resterende avhending av anlegget vil utvilsomt være forbundet til store kostnader. I dette ligger også flytting av teknisk infrastruktur som skal gjenbrukes på FOH. At dette alene vil koste flere hundremillioner kroner synes sannsynlig. I bakgrunns materialet fra LST er det fremkommet tall der man konkluderer med at man tjener 14,5 millioner på å avhende anlegget i Sørreisa.

Dette tallet kan umulig stemme og bidrar til en generell mistro til tallene som fremkommer i hele FMR.

2.1.3.5 Usikkerhet forbundet med å etablere ARS på FOH

Orgforum mener at FMR har gjort en meget dårlig jobb da det ikke finnes beskrivelser av de ulike areal som må etableres. Spørsmålene henger til de grader i løse luften og man vet ikke hva som er tenkt etablert inne i fjellanlegget eller hva som skal etableres ute i eventuelle nybygg.

2.1.3.6 Økonomiske fordeler ved å etablere ARS på Sørreisa

CRC Sørreisa etablert i et moderne og tilpasset anlegg slik at man allerede fra 2014 kan etablere ARS Norge. I tillegg er Sørreisa i ferd med å bli oppgradert med det nye NATO systemet ACCS til en verdi av 420 millioner.

Med dette perspektivet vil det åpenbart være fornuftig å etablere ARS Norge - Sørreisa allerede fra år 2014. På denne måten vil man i perioden 2014-2017 spare store utgifter knyttet til både dobbelt drift (Mågerø og Sørreisa), flytting, investering og avhending. I den aktuelle periode man unngår dobbelt drift vil besparelsen være i størrelsesorden 100 millioner pr år. Et nøkternt anslag vil derfor være en total besparelse på 300 millioner.

2.1.3.7 Delkonklusjon Økonomi

FMR anslår kostnadene med å etablere ARS på FOH til å være i overkant av 450 millioner kroner. Dette beløpet er det grunn til å utfordre da Orgforum mener dette vil dobles når man tar med alle kostnader knyttet til etablering av kvarter, boliger, operasjonsrom, flytting av utstyr, dobbelt drift, avhending av EBA og ekstra personellkostnader. Orgforum mener dette beløpet kan økes til 900 millioner og at man ved denne investering kun vil spare anslagsvis 13 millioner på drift i året.

Dette vil med andre ord ikke være økonomisk forsvarlig. Det finnes ingen som kan forsvare en investering på 900 millioner med en avkastning på bare 13 millioner pr år.

Ved å etablere fremtidig ARS i eksisterende anlegg på Sørreisa vil man frigi betydelige midler til annen operativ virksomhet.

2.1.4 Operativ evne

Å samle nåværende CRC struktur med LKVS og PS til FOH fremheves i FMR som synergifremmende. Disse synergier mener vi vil bli enda større, samt gi økt redundans ved etablering av ARS Norge – Sørreisa.

Samlokalisering av PS og LKVS i dagens stridsanlegg ved CRC Sørreisa vil skape en slagkraftig enhet på taktisk nivå. En slik samlokalisering i et moderne stridsanlegg vil gjøre det enklere å fokusere virksomheten der hvor det er størst behov i tid og rom, gjennom kraftsamling av operative og tekniske ressurser.

Terror, krise/krigshandlinger og enkle forhold som brannfare underbygger Forsvarets behov for systemer som gir redundans. ARS Sørreisa vil kunne være et alternativ kommandosenter for den taktiske delen av flyoperasjonene på FOH dersom det oppstår problemer med leveransen på Reitan. Det er essensielt at NDO funksjoner i følge med flykapring/terror fra luftbårne enheter kan utføres fra et adekvat operasjonsrom. En test av dagens løsning ifm redundans ble gjennomført i oktober 2011 da elementer av J3 Air FOH suksessfullt deployerte til CRC Sørreisa og utøvde sin funksjon.

2.1.5 Troverdighet

CRC Sørreisa er et av de mest moderne stridsanlegg som finnes. Det er sikret mot alle kjente trusler og har en kapasitet og fremtidsrettet infrastruktur. I dette ligger det investeringer med en

nåverdi på mer enn 3 milliarder kroner, hvorav 420 millioner er knyttet til pågående ACCS oppgradering.

Orgforum er meget bekymret for Forsvarets omdømme dersom dette anlegget blir vedtatt nedlagt. Noen vil hevde at 3 milliarder kroner ikke er relevant med bakgrunn i begrepet "Sunk Cost". Denne påstand kan trygt tilbakevises da funksjonaliteten skal videreføres, og at det aldri vil være lønnsomt å bygge en ny ARS ved FOH.

Konklusjonen på dette blir derfor at en nedleggelse i realiteten kun vil være en enorm sløsing med offentlige midler og påfølgende stor skade på Forsvarets omdømme.

Ved å samlokalisere all luft kommando og kontroll til Sørreisa vil man sikre en videreføring av gode operative leveranser.

3 Konklusjon

Orgforum anbefaler at ARS Norge – blir etablert ved NATOs mest moderne anlegg i Sørreisa.

I tillegg anbefales det at Programmeringssenteret og Kontroll og varslingsskolen blir flyttet til Sørreisa som en naturlig konsekvens av at Mågerø legges ned. Denne etablering anbefales realisert allerede i 2014 for å spare betydelige driftsutgifter.

Bakgrunnen for anbefalingen er tuftet på både økonomi, operativ evne og troverdighet.

Når det gjelder økonomi vil en etablering ved FOH medføre en investering på opp mot 1000 millioner kroner. Denne investering vil kun medføre en differanse på årlig drift mellom ARS Sørreisa og ARS FOH på 13 millioner kroner. Det betyr i klartekst at anbefalingen i FMR ikke kan forsvares. Ved å følge vår anbefaling vil man kunne sikre en trygg leveranse uten noen nevneverdige investeringer.

Ved å videreføre driften på Sørreisa vil man opprettholde den operative leveransen i et anlegg som er sikret mot enhver kjent trussel. I tillegg vil man ha større redundans og tilhørende seighet ved at man har to operative stridsanlegg som kan overta visse funksjoner fra hverandre når situasjonen tilsier det.

Troverdighet og omdømme er avgjørende for forsvaret av Norge. Dersom det råd som er gitt av FSJ blir en realitet er det grunn til stor bekymring. 3 milliarder kroner vil da være skuslet med bakgrunn i at funksjonaliteten skal videreføres. Dette vil være meget skadelig for Forsvarets omdømme blant ansatte så vel som hos menigmann.

^A *ministudie ARS Norge – Sørreisa* Sendes pr post pga gradering (B)

^B Doculive Referanse: 2011023782 Ministudie ARS Norge - Sørreisa
